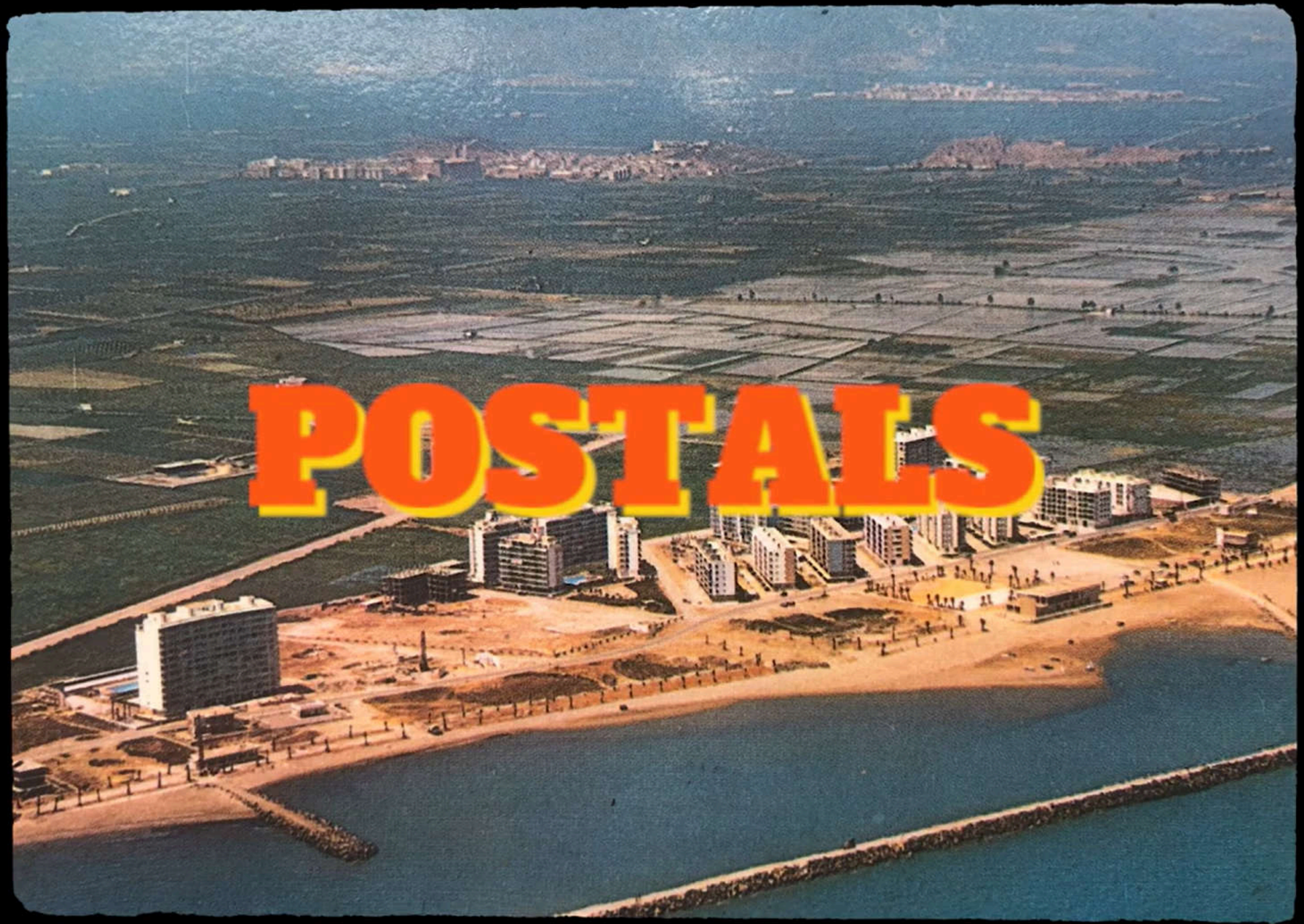

POSTALS

DOSSIER PEDAGÒGIC

POSTALS, una obra que viatja des dels anys 70 amb l'explosió del turisme fins el turisme explosiu del s.XXI.

Tres personatges viatgen pel temps des dels **primers biquinis** fins als **creuers massificats.** Una mirada prismàtica sobre l'**evolució de les vacances** i l'entreteniment al llarg de les últimes dècades que **reflexiona sobre el model de turistització actual,** perquè sabem que té les hores comptades, el que no sabem és com ni quan serà el final.

Una comèdia amb caràcter documental i música en directe que combina la banda sonora de les nostres vides amb imatges reals de la memòria col·lectiva des de finals del segle XX fins l'actualitat.

Benvinguts i benvingudes al nostre resort. Gaudiu d'esta sala de festes per on no passa el temps però sí les persones. Podeu demanar paella fins les 12h de la nit...

Nosaltres estem ací per a estimar-vos!

Aquest no és un dossier per a preparar “l’examen de l’obra”, és una caixa d’eines per a mediar l’experiència que és **POSTALS** de L’Horta Teatre. Amb aquest document, proposem acompanyar abans, durant i després de la funció un procés de pensament crític i col·lectiu sobre com el turisme ha transformat (i continua transformant) els llocs que habitem, els cossos que hi treballen i les llengües que parlem.

Partim de tres premisses:

1

PEDAGOGIA HORITZONTAL

Qui acompanya no "té la resposta". L'obra planteja preguntes que no es tanquen (els tres narradors no es posen d'acord en cap moment) i aquest dossier manté eixa obertura en lloc de resoldre els problemes.

2

PRÀCTICA SITUADA

Tota activitat torna sempre al territori concret de les persones que participen: els seus barris, els seus carrers, les seues llengues, la postal que enviarien (o que mai no enviaria) del lloc on viuen...

PERMEABILITAT

3

El cas és València, però el dispositiu funciona en qualsevol ciutat sotmesa a pressió turística com Mallorca, Lisboa, Barcelona, Venècia... i, amb ajustos, en contextos rurals d'estiueig o de "microdestí" com pobles costers o de l’interior.

SINOPSI

A partir d'una col·lecció real de **postals** trobada al rastre de València (les que diferents amics i amigues van enviar a una tal **Mari Paz** durant l'estiu de 1968), tres narradors (Carmen, Vero i Alfred) reconstrueixen seixanta anys d'història del turisme a l'Estat espanyol.

El recorregut va de **l'expectativa dels anys 60** (el naixement del turisme de masses sota la dictadura) **a l'explosió de l'ara** (la crisi de l'habitatge, els creuers, la substitució del comerç i de la llengua).

Tot transcorre en una sala de festes d'un hotel de "tot inclòs", on una dona de la neteja – potser la mateixa Mari Paz – ens mira, ens cuida i, de tant en tant, agafa el micròfon per a dir el que ningú no diu.

UNA CLAU DE LECTURA PER A COMENÇAR

L'obra no està en contra de viatjar. Està en contra d'una manera concreta d'organitzar el món al voltant del turisme. La pregunta que travessa tota la peça la formula Vero:

"Potser és impossible no modificar el paisatge."

I la que complica, Carmen:

"Les persones som contradictòries."

Eixa **contradicció** (**desitjar viatjar** i alhora **patir el turisme dels altres**) és el motor pedagògic del dossier. Busquem no resoldre-la, sinó habitar-la amb lucidesa.

CLAUS TEMÀTIQUES PER A INVESTIGAR I TREBALLAR

Cada clau inclou una breu definició un ancoratge a l'obra.
Per a l'ESO recomanem treballar des de l'experiència, sense etiquetes teòriques i a Batxillerat, amb el terme i els referents que podem vincular a diferents matèries i competències:

1. **Turisme vs. turistització.** El turisme és una pràctica; la turistització és el procés pel qual un territori sencer es reorganitza per a servir el turisme, fins que fan fora als que viuen. Què passa quan un lloc es fa només per als de fora?

2. **El dret a les vacances vs. el turisme com a extracció.** Les vacances pagades són una conquesta obrera. El conflicte apareix quan eixe dret es transforma en una indústria que extrau espai i habitatge d'un territori. Evitem el discurs simplista de "el turisme és dolent".

3. **El "Pla Marshall" del turisme.** La cita de Fraga que obri l'obra situa el turisme com a motor econòmic d'un règim dictatorial que venia "sol, platja i estabilitat política". Així, es connecta turisme i història política.

4. **La mirada turística (*the tourist gaze*).** Concepte del sociòleg John Urry: aprenem a mirar els llocs buscant "la foto", allò pintoresc. A l'obra es diu "ara et posen el banquet en el lloc per a fer-te la foto", les persones del territori són només "paisatge de fons". Quina foto fem sempre i quina no fem mai? Per què?

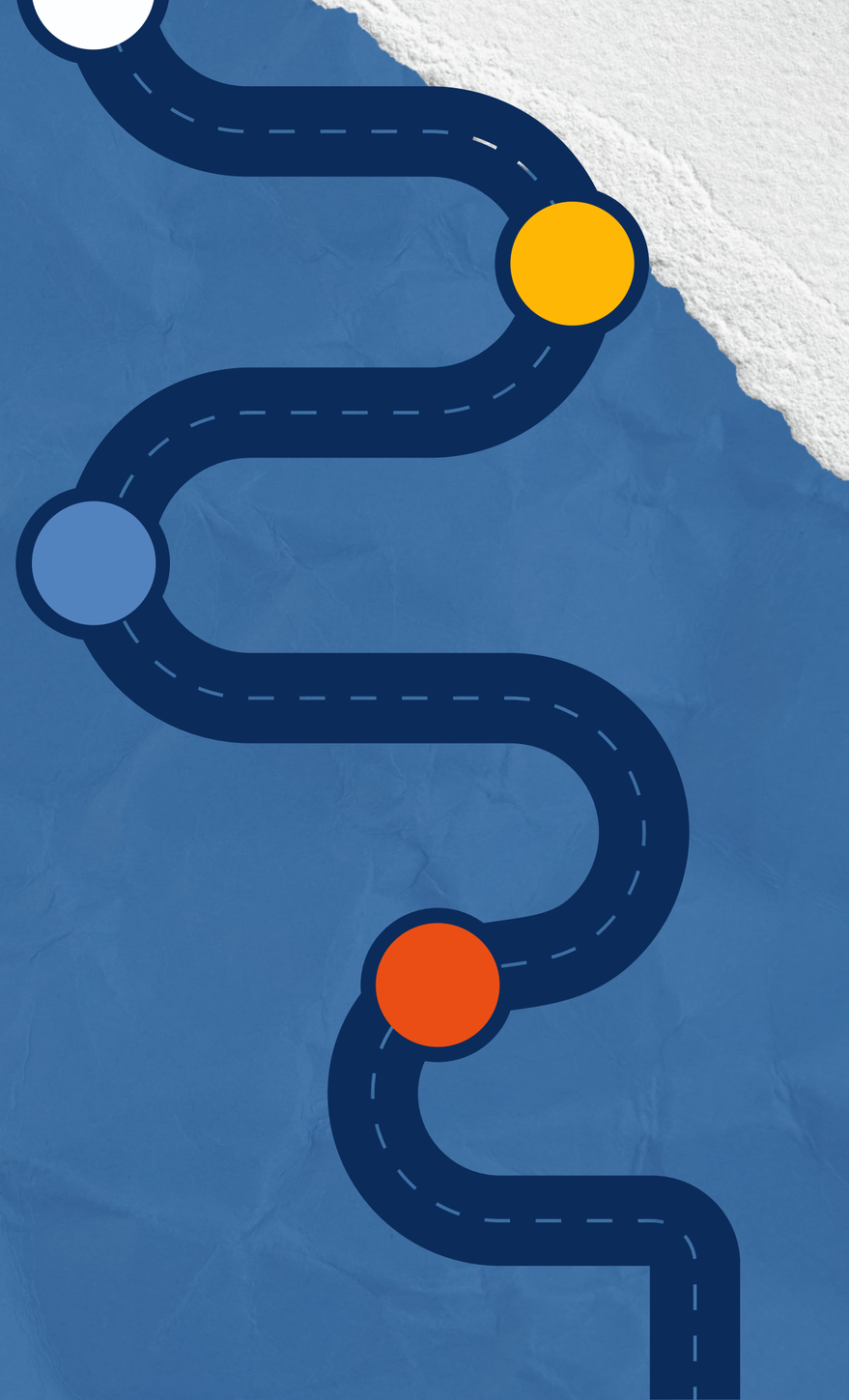
5. **El "vacacionista" (Bauman).** La segona cita de l'obra defineix el vacacionista com algú incapaç d'establir lligams amb els llocs i les persones. Serveix per a distingir **viatjar** (et vincules, pots tornar) de **fer turisme** (consumeixes i marxes)

6. **Gentrificació i crisi de l'habitatge.** Ací trobem el nucli emocional de l'obra. Posa cara a la pujada del lloguer: 700 € que es tornen 1.300 €, o lloguer de temporada. No hi ha "bons" ni "roïns" senzills com a tal: la propietària també té la seua lògica. Però... in podem viure si el lloguer és més de la meitat dels nostres sous? (En els millors dels casos)

7. **El treball reproductiu i invisible.** La **dona de la neteja** ho sosté tot i no apareix en cap postal. Representa el treball de cures (habitualment mal pagat, feminitzat, invisibilitzat...) que fa possible el descans dels altres. Clau feminista central, accessible a tots els nivells: qui neteja, qui cuida, qui no ix mai a la foto?

8. **Llengua i substitució.** A l'obra es diu "Hem abandonat la nostra llengua i ho hem regalat tot als de fora". S'entén el turisme com a procés que també desplaça la llengua pròpia. Especialment rellevant en context valencià, on és més fàcil trobar atenció en anglés que en valencià. Per què? què podem fer?

9. **La postal com a dispositiu.** La postal sempre envia "la pitjor imatge possible de totes les imatges possibles" (diu Carmen) la imatge tòpica, sense les persones reals. El silenci de Mari Paz (que deixa de respondre) és el cor enigmàtic de l'obra. Per què?

Aquest acompanyament es planteja amb diferents itineraris segons el nivell, per suposat, no cal fer-ho tot.

Tria segons el grup, el temps i els teus objectius.

ITINERARI A

1R - 2N ESO. 12-14 ANYS

Abans/Durant/Després

ITINERARI B

3R - 4T ESO. 14-16 ANYS

Abans/Durant/Després

ITINERARI C

BATX. I FP. 16-20 ANYS

Abans/Durant/Després

ITINERARI A

FOCUS: La meua experiència de les vacances i el meu barri.
La imatge (la postal) i qui no ix en la foto.

PRIORITZA: Viatjar/fer turisme des de l'experiència; el treball invisible (qui neteja, qui cuida); com canvia el meu barri...

MATÈRIES: Valencià: Llengua i Literatura
Geografia i Història
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual

COMPETÈNCIES: CCEC (consciència i expressió culturals)
CCL (comunicació lingüística)
CPSAA (personal i social)

ITINERARI A

ABANS DE LA FUNCIÓ

1 ESCALFAMENT

15 minuts

Conversa a partir de preguntes com:

- *Quan penses en vacances, què et ve al cap?*
- *Al lloc on aneu de vacances, viu gent tot l'any?*
- *I com deu ser, per a eixa gent, tindre el poble ple de turistes tot l'estiu?*

2 LA POSTAL QUE NO ENVIARIA MAI

Explicar què és una postal turística: la foto bonica que envies (la platja, el monument, el sol...)

- Consigna: ***Fes una postal del teu barri o poble, però al revés: dibuixa o fes una collage d'allò que MAI eixiria en una postal de veritat... com un carrer normal, un contenidor, algú treballant, el que siga real i poc 'bonic'.***
- Al darrere, una sola frase: Ací es veu... o Açò no ho veu ningú de fora.
- No ho llegirem encara. Es recullen i es guarden. Estes postals tornaran després del teatre.

(Aquesta activitat es completa després)

QUÈ NECESSITEM?

20 minuts
Cartolines o fulls tipus
Llapis
Retoladors o colors
Bolígrafs

20 minuts

ITINERARI A

ABANS DE LA FUNCIÓ

3 EL NOSTRE MAPA

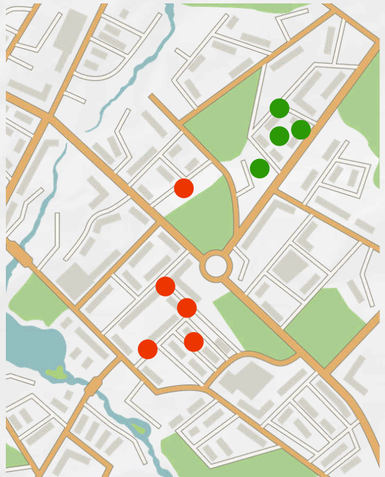
Podeu treballar amb un mapa del barri on estiga el vostre centre o bé que porten cada un/a un mapa del seu barri o poble... Pot ser una captura de Google Maps.

- Reparteix 2–3 gomets verds i 2–3 rojos per persona.
- **Consigna:**
  - Gomet VERD en un lloc que sents teu, dels que vivim (el forn, la plaça, l'escola...)
  - Gomet ROIG en un lloc que sembla més per als de fora (un hotel, una botiga de souvenirs, lloguer de bicis o de maletes...)
- Mireu-ho junts i juntes 2 minuts: On hi ha més verd? On més roig? Hi ha alguna zona que sembla que ha canviat de color?
- Deixa el mapa penjat a classe, tornarem després de veure **POSTALS**

QUÈ NECESSITEM?

Mapa imprés del barri o poble (o captures de Google Maps)
Gomets verds
Gomets rojos
Cinta adhesiva o blu-tack per penjar el mapa

30 minuts

DURANT LA FUNCIÓ

Proposem una sola consigna abans d'entrar al teatre:

Fixa't en una cosa que està a l'escenari i que mai apareix en una postal.

ITINERARI A

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

4 CONVERSA LLIURE

15 minuts

- Què us ha cridat més l'atenció?
- Qui heu vist que està a l'escenari i mai ixiria en una postal?
- Qui neteja quan tu estàs de vacances? Qui fa els llits, qui cuina? Els veiem?
- Havies pensat alguna vegada que perquè tu descanses altres persones han d'estar treballant?

5 LES TRES CADIRES

En l'obra hi havia tres persones que pensaven diferent. Ara sou vosaltres.

- **Cadira 1.** ALFRED**:** M'encanta viatjar i vull conéixer món.
- **Cadira 2.** VERO**:** No m'agrada que el meu lloc s'òmpliga de turistes.
- **Cadira 3.** CARMEN**:** No ho tinc clar.

- Dius una frase i cadascú es posa **en peu vora la cadira** amb què està més d'acord ara mateix.
- Algunes frases:
  - M'agrada anar de vacances lluny.
  - M'agradaria que la meua ciutat isquera en una pel·lícula.
  - No m'agrada quan hi ha tanta gent que no puc ni caminar.
  - Faria fotos del viatge i les penjaria.
  - Jo no he fet res dolent.

QUÈ NECESSITEM?

3 cadires
Cartells Alfred, Vero i Carmen

30 minuts

ITINERARI A

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

- Després de cada frase, pregunta a 1-2 persones que estiguen en eixa postura: Per què estàs ací? Poden canviar de cadira quan vulguen.
- Idea final per tancar: Heu vist que anem canviant de cadira? Que es poden voler dues coses alhora? Això els passava als personatges: no és tan senzill. Una opinió sempre pot canviar o estar sesgada.

15 minuts

6 LA POSTAL RECUPERADA

- Tornem a la postal que havien fet a l'activitat 2 d'abans de veure l'espectacle
- Ara que has vist l'obra, pots afegir a la teua postal una persona que abans no hi era (potser la que neteja, la que reparteix menjar, la que ven al mercat...)
- Qui vulga l'ensenya i explica el canvi. Sense obligar.

QUÈ NECESSITEM?

Les postals fetes
Llapis
Retoladors o colors

15 minuts

ITINERARI A

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

7 TANCAMENT

- Tornem al mapa que havíem fet a l'activitat 3 d'abans de veure l'espectacle. Canviaríeu algun gomet? Falta marcar algun lloc on treballa gent que no veiem?
- Rotllana final. Cadascú acaba: ***Demà, quan isca al carrer, miraré diferent...***
  → Amb açó tractem d'obrir la mirada per a fer-la més conscient del nostre entorn i territori.

QUÈ NECESSITEM?

Mapa de l'activitat anterior
Gomets verds i rojos (per si algú els vol canviar)

20 minuts

Llegiu l'article ací!
Què penseu?

ITINERARI B

FOCUS: Del meu barri a l'estructura. Nomenem ja la **turistització** i **gentrificació.** La mirada turística i el treball reproductiu. Comencem a distinguir culpa individual de responsabilitat col·lectiva.

PRIORITZA: El pas de "la meua experiència" a "com funciona això a gran escala", el conflicte del lloguer com a fenomen estructural.

MATÈRIES:
Valencià: Llengua i Literatura
Geografia i Història (turisme, territori, franquisme)
Educació en Valors Cívics i Ètics

COMPETÈNCIES:
CC (ciutadana)
CCEC, CCL, CP (plurilingüe)
CPSAA

ITINERARI B

ABANS DE LA FUNCIÓ

1 VIATJAR O FER TURISME?

15 minuts

Escriu al mig de la pissarra: VIATJAR / FER TURISME.

Pregunta oberta: ***Són el mateix? Quina diferència hi ha?***

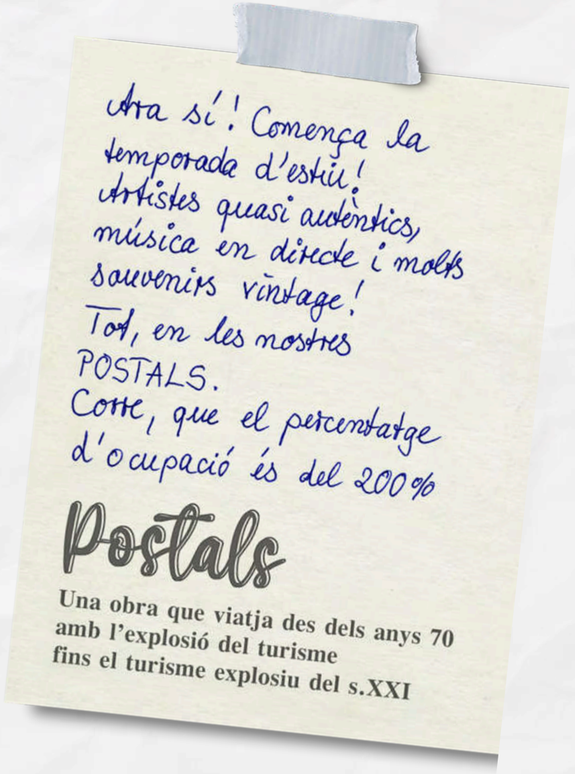
- Recull frases a banda i banda.
- Si s'encalla, pica'ls: *A un lloc on tornes cada estiu, vas de turista o vas i ja està? I a un lloc que visites una vegada i marxes?*
  → Idea que l'obra treballa: viatjar crea vincle, fer turisme consumeix i marxa.)

Deixa el mural: l'obra ens donarà més preguntes i, tal vegada, alguna resposta.

QUÈ NECESSITEM?

Pissarra
Guix o retoladors de pissarra

ITINERARI B

ABANS DE LA FUNCIÓ

QUÈ NECESSITEM?

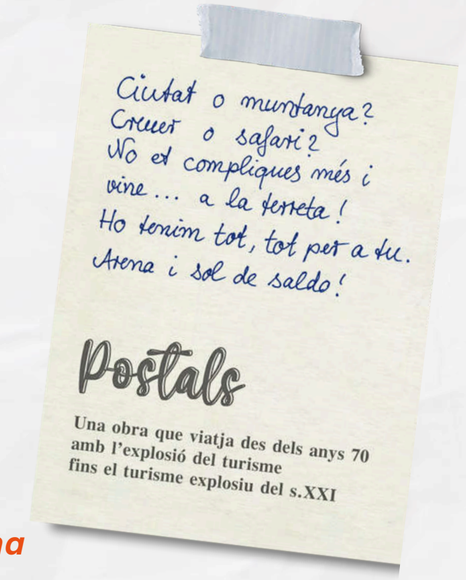
Targetes amb les 4 paraules
Fulls o post-its
Bolígrafs

20 minuts

2 GLOSSARI VIU

- Reparteix quatre paraules en targetes: **turistització, gentrificació, treball reproductiu i mirada turística.**
- En parelles, que escriguen una definició **amb les seues paraules,** encara que no ho encerten.
- Es llegeixen. Després els dones la definició bona (la tens al glossari del dossier) i comparen. L'important és el contrast, no encertar.

3 LA POSTAL QUE NO ENVIARIA MAI

Explicar què és una postal turística: la foto bonica que envies (la platja, el monument, el sol...)

- Consigna: ***Fes una postal del teu barri o poble, però al revés: dibuixa allò que MAI eixiria en una postal de veritat... com un carrer normal, un contenidor, algú treballant, el que siga real i poc 'bonic'.***
- Al darrere, una sola frase: Ací es veu... o Açò no ho veu ningú de fora.
- No ho llegirem encara. Es recullen i es guarden. Estes postals tornaran després del teatre.

(Aquesta activitat es completa després)

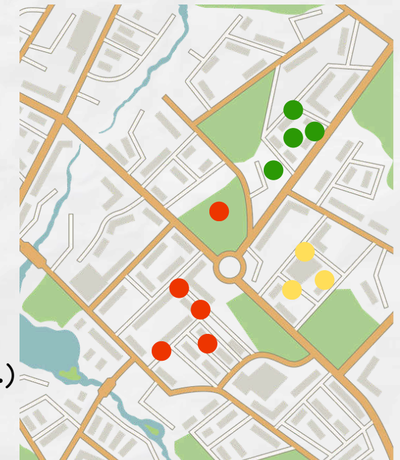
ITINERARI B

ABANS DE LA FUNCIÓ

4 EL NOSTRE MAPA

Podeu treballar amb un mapa del barri on estiga el centre o bé que porten cada un/a un mapa del seu barri, o pot ser una captura de Google Maps.

- Reparteix 2–3 gomets verds, 2–3 gomets grocs i 2–3 rojos per persona.
- Consigna:
  - Gomet VERD en un lloc que sents teu, dels que vivim (el forn, la plaça, l'escola).
  - Gomet GROC en un lloc en disputa (un lloc que abans era del barri i s'està tornant "de fora")
  - Gomet ROIG en un lloc que sembla més per als de fora (un hotel, una botiga de souvenirs, lloguer de bicis o de maletes)
- Mireu-lo junts 2 minuts: "On hi ha més verd? I groc? On més roig? Hi ha alguna zona que sembla que ha canviat de color?"
- Deixa el mapa penjat: a classe, tornarem després.

QUÈ NECESSITEM?

Mapa imprés del barri
Gomets verds
Gomets grocs
Gomets rojos
Cinta adhesiva o blu-tack

30 minuts

DURANT LA FUNCIÓ

Consigna: Fixa't en una cosa que està a l'escenari i mai ix en una postal.
Extra: Retén mentalment una frase de l'obra que se't quede clavada. (Sense apuntar res.)

ITINERARI B

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

15 minuts

5 CONVERSA LLIURE

- Què us ha cridat més l'atenció?
- Cada persona diu la frase que va retindre durant l'espectacle. Les apuntem al mural o a la pissarra que haviem fet a l'activiat 1 abans de veure POSTALS.
- Quines d'estes frases parlen de gent que treballa i no es veu? I quines de gent que s'ha hagut de mudar? Comences a separar dos fils: treball invisible i habitatge.

45 minuts

6 TEATRE FÒRUM

- **Què és el teatre fòrum?** És aturar una escena injusta i deixar que el públic entre a provar de canviar-la. Es representa, algú diu "ei, pararia ací", ocupa el lloc d'un personatge i prova una altra resposta. No busquem la solució perfecta, sinó assajar què es podria fer.
- **Escena propossada:** Un veí paga **700 € de lloguer** a Arrancapins. La propietària li diu que quan acabe el contracte li'l **puja a 1.300 €** o el posa de lloguer turístic per setmanes i en trau el triple. El veí té un fill i un gos; no pot pagar-ho ni compartir pis. Acaba tornant-se'n a casa de sa mare, lluny de l'escola. La propietària tampoc és un monstre: diu que la casa és seua, dels seus pares, i que la vida puja per a tots.

ITINERARI B

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

COM HO FEM?

- Dos voluntaris llegeixen l'escena (o la improviseu amb eixes dades). Que el conflicte quede clar.
- **Pregunta al grup:** Es podia fer alguna cosa? Qui hauria d'actuar? el veí, la propietària, els altres veïns, algú més?
- Ara el fòrum: qui vulga aixeca la mà, diu a quin personatge substitueix i **entra a provar** una alternativa (negociar, buscar suport dels veïns, denunciar, res...).
- Després de cada intent, pregunta al grup: Ha canviat alguna cosa? Ho ha pogut resoldre ell tot sol?
- **Aterratge clau:** Si açò passa a molta gent alhora, és un problema d'una persona o és un problema que s'ha de decidir entre tots amb lleis, regulant els pisos turístics, els veïns organitzant-se?

Ací teniu un xicotet vídeo explicatiu

ITINERARI B

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

7 PER QUÈ MARI PAZ DEIXA DE CONTESTAR? FABULACIÓ

20 minuts

- **Què és la fabulació?** Quan una història té un buit (ací, no sabem per què Mari Paz deixa de respondre les postals), inventem una explicació possible, però amb sentit i coherent amb la seua època.

COM HO FEM?

- **Recorda el fet:** rep moltes postals d'amics d'estiueig el 1968 i, de colp, deixa de contestar.
- L'obra dona pistes/teories (es va cansar, es va sentir envaïda dins la seua pròpia ciutat, es va mudar a un poble més barat...).
- En grups de 3-4, inventem una nova explicació, amb una condició: ha d'encaixar amb l'any 1968 i dir alguna cosa sobre el turisme, els diners o el fet de ser dona.
- Cada grup la conta en 30 segons. No hi ha resposta vertadera: el buit és, precisament, el missatge.

ITINERARI B

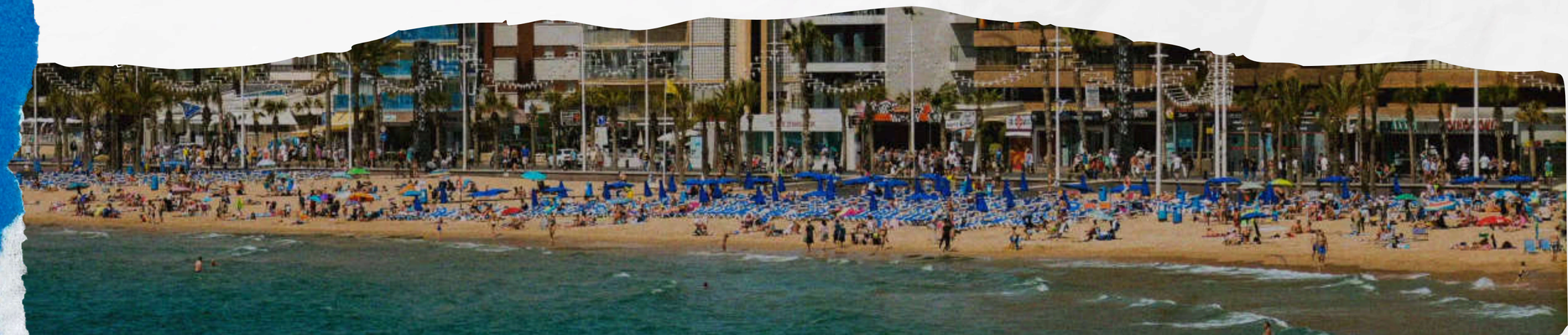
DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

8 EL MAPA REVISAT + TANCAMENT

20 minuts

Torneu al mapa que haviem fet abans a l'activitat 4 abans de veure **POSTALS** . Afegim una capa. On està el treball invisible del barri qui neteja, reparteix, cuida? El véiem al mapa? S'hi marca.

- Mini-debat de tancament. Vero diu "no és culpa nostra, però potser un poquet sí". Què depén de mi i què s'ha de decidir entre tots?
- Rotllana final. Cadascú acaba: Demà, quan isca al carrer, miraré diferent... → Amb açó tractem d'obrir la mirada per a fer-la més conscient del nostre entorn i territori.

ITINERARI C

FOCUS:
Anàlisi crítica i responsabilitat política
Aparell teòric complet

PRIORITZA:
El debat culpa vs. responsabilitat; la dimensió política i econòmica del model turístic; la connexió amb dades actuals del territori.

MATÈRIES:
Filosofia i Història de la Filosofia
Història, geografia i economia (turisme com a fenomen històric i polític; franquisme i Transició)
Valencià: Llengua i literatura
Artes escèniques
Cultura audiovisual

COMPETÈNCIES:
CC (Competència ciutadana)
CCEC (Competència en consciència i expressió culturals)
CPSAA (Competència personal, social i d'aprendre a aprendre)
CCL (Competència en comunicació lingüística)
CE (emprenedora, via el projecte)

ITINERARI C

ABANS DE LA FUNCIÓ

1 PLANTEJAMENT INICIAL

15 minuts

Reparteix les dues cites que obrin l'obra:

- **Fraga:** el turisme com a "Pla Marshall" d'Espanya, que "no contamina, no s'esgota i porta divises". S'entén ací el **turisme com el gran suport que l'economia espanyola** va rebre dels països desenvolupats" i el "més clar superfactor de desenvolupament" del país.
  - Font: Esther M. Sánchez Sánchez, Turismo, desarrollo e integración internacional de la España franquista (EBHA Annual Conference, Barcelona, 2004), i citada a B. Horrach, La Balearización (Revista Iberoamericana de Urbanismo, nº 2).

- **Bauman:** el vacacionista com algú incapaç de crear vincles amb els llocs i les persones que visita. Bauman contraposa el turista (es mou lliure, és ben rebut arreu) i el vagabund (es mou obligat, no és benvingut enlloc) son les dues cares de la globalització.
  - Font: Zygmunt Bauman, La globalización. Consecuencias humanas, Fondo de Cultura Económica, 1999 (orig. 1998), pp. 103–133.

DEBAT:

- Què defensa cadascuna? Es contradiuen o es completen?
- Posada en comú. Instal·la la tensió que recorre l'obra: el turisme com a motor econòmic i com a manera buida d'habitar el món.

ITINERARI C

ABANS DE LA FUNCIÓ

2 VIATJAR VS. FER TURISME + GLOSSARI

20 minuts

Es pot viatjar sense ser vacacionista? Vosaltres, com viatgeu? Quines son les alternatives?

- Reparteix quatre paraules en targetes: **turistització, gentrificació, treball reproductiu i mirada turística.**
- En parelles, escribim una definició **amb les nostres paraules.**
- Es llegeixen. Després donem la definició i comparen. L'important és el contrast, no encertar.

ITINERARI C

ABANS DE LA FUNCIÓ

3 LA POSTAL COM A DISPOSITIU

15 minuts

- Idea de partida: la postal envia "la pitjor imatge possible de totes les imatges possibles", la tòpica, sense les persones reals.
- Que cadascú pense quina imatge triaria per a una postal de la seua ciutat avui, i quina no triaria mai. Ho apunten; es recupera després.

DURANT LA FUNCIÓ

Fixa't en una cosa que està a l'escenari i mai ix en una postal.
Retén mentalment una frase de l'obra que se't quede clavada. (Sense apuntar res.)

ITINERARI C

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

4 LES TRES POSTURES

20 minuts

- A la pissarra o a una cartolina gran, fem tres columnes: Alfred (vol viatjar al Japó), Vero (odia el turisme i només viatja per feina), Carmen (la més jove, dubta, no viatja).
- En grup: Quina raó té cadascú? En què s'equivoca cadascú?
- Ompliu les columnes.
- Clau d'anàlisi: Cap dels tres 'guanya' l'obra. Per què l'autora els deixa sense resoldre? Què aconsegueix amb això?
- Parlem del conflicte

QUÈ NECESSITEM?

Pissarra o cartolina gran
Guix o retoladors de pissarra

5 TEATRE FÒRUM

45 minuts

- **Què és el teatre fòrum?** És aturar una escena injusta i deixar que el públic entre a provar de canviar-la. Es representa, algú diu "ei, pararia ací", ocupa el lloc d'un personatge i prova una altra resposta. No busquem la solució perfecta, sinó assajar què es podria fer.
- **Escena proposada:** Un veí paga **700 € de lloguer** a Arrancapins. La propietària li diu que quan acabe el contracte li'l **puja a 1.300 €** o el posa de lloguer turístic per setmanes i en trau el triple. El veí té un fill i un gos; no pot pagar-ho ni compartir pis. Acaba tornant-se'n a casa de sa mare, lluny de l'escola. La propietària tampoc és un monstre: diu que la casa és seua, dels seus pares, i que la vida puja per a tots.

ITINERARI C

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

Ací teniu un xicotet vídeo explicatiu

COM HO FEM?

- Dos voluntaris llegeixen l'escena (o la improviseu amb eixes dades). Que el conflicte quede clar.
- Pregunta al grup: Es podia fer alguna cosa? Qui hauria d'actuar? el veí, la propietària, els altres veïns, algú més?
- Ara el fòrum: qui vulga aixeca la mà, diu a quin personatge substitueix i **entra a provar** una alternativa (negociar, buscar suport dels veïns, denunciar, res...).
- Després de cada intent, pregunta al grup: Qui té la responsabilitat ací? La propietària? El veí per no poder pagar? El mercat? Qui regula això o qui decideix no regular-ho?
- **Aterratge clau:** Si açò passa a molta gent alhora, és un problema d'una persona o és un problema que s'ha de decidir entre tots amb lleis, regulant els pisos turístics, els veïns organitzant-se? Eixa és la idea que se n'han d'endur.

Recomanem connectar amb les **manifestacions estatals per l'habitatge de 2025 i 2026** i amb les declaracions de responsables polítics que hi apareixen (el "serà turística o no serà", la "Florida d'Europa", les acampades...)

ITINERARI C

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

6 DEBAT ESTRUCTURAT: "JO NO HE FET RES"

- Frase de partida (Vero): "No és culpa nostra, però potser sí, potser un poquet de culpa en tenim."
- Divideix la pissarra: CULPA INDIVIDUAL / RESPONSABILITAT COL·LECTIVA / POLÍTICA
- Llança situacions i que decidisquen en quina columna cauen (i per què):
    - arrossegar una maleta de rodetes de nit pel casc antic,
    - triar un hotel per la piscina de vidre que algú ha de netejar,
    - un fons que compra un edifici sencer per a lloguer turístic,
    - un ajuntament que no limita els pisos turístics,
    - fer-se la foto tòpica i penjar-la.

QUÈ NECESSITEM?

Pissarra o cartolina gran
Guix o retoladors de pissarra

30 minuts

TANCAMENT

Fins on arriba la meua responsabilitat individual en un problema que és estructural?
Tinc obligació de fer alguna cosa, encara que jo a soles no ho arregle?

ITINERARI C

DESPRÉS DE LA FUNCIÓ

7 PER QUÈ MARI PAZ DEIXA DE CONTESTAR? FABULACIÓ

20 minuts

- **Què és la fabulació?** Quan una història té un buit (ací, no sabem per què Mari Paz deixa de respondre les postals), inventem una explicació possible, però amb sentit i coherent amb la seua època.

COM HO FEM?

- **Recorda el fet:** rep moltes postals d'amics d'estiueig el 1968 i, de colp, deixa de contestar.
- L'obra dona pistes/teories (es va cansar, es va sentir envaïda dins la seua pròpia ciutat, es va mudar a un poble més barat...).
- En grups de 3-4, inventem una nova explicació, amb una condició: ha d'encaixar amb l'any 1968 i dialogar amb un dels temes de l'obra (classe, gènere, turistització, llengua).
- Cada grup la conta en 1 minut. No hi ha resposta vertadera: el buit és, precisament, el missatge.

I SI VOLEU UN PROJECTE TRANSVERSAL...

LES POSTALS QUE NO ENVIEM MAI

Ara ja heu vist l'espectacle, heu treballat temes al voltant, heu reflexionat, però... **com és el vostre territori? Voleu fer un treball més profund?** Us animem a sumar-vos a aquesta iniciativa per a treballar al centre i als vostres barris.

Es tracta de fer el contrari d'una postal turística. Les postals clàssiques envien sempre la imatge més bonica: la platja, el monument, el sol. Vosaltres fareu postals al revés: postals que mostren allò que les de veritat amaguen com la gent que treballa i no ix mai a la foto, les botigues que desapareixen, les cases que es queden buides... I al final les penjareu totes juntes perquè el barri les puga vore.

Recordeu com acaba l'obra: la dona de la neteja escriu una última postal als seus amics i els diu que un dia va travessar una plaça i es va fixar en algunes persones que mai no apareixen en les postals, en alguns carrers que no mostrem mai a ningú...

I reivindica que ella també és part de tot açò, encara que la seua imatge no s'envie mai a cap lloc.

Doncs açò és exactament el que anem a fer: **enviar les postals que no s'envien mai.**

PAS A PAS

1 TRIEU EL VOSTRE TROS DE MÓN

El vostre barri, el carrer de l'escola, la zona del mercat... Un lloc concret, que pugueu recórrer a peu. Val més xicotet i ben mirat que gran i de pressa!

2 INVESTIGUEU EL QUE NO ES VEU

En equips, trieu una pista del barri i investigueu-la:

- Feines invisibles: entrevisteu algú que neteja, reparteix, ven o cuida.
- Botigues que han canviat: investigueu què hi havia abans i com ha canviat el lloc.
- Cases convertides en allotjaments turístics: observeu senyals com caixetes de claus o cartells de lloguer per dies.

3 FEU-NE LA IMATGE

Trieu una sola foto o dibuix que resumisca el vostra descobriment. Una regla: si sembla una postal turística bonica, no serveix. Busqueu precisament allò que normalment es tallaria del quadre. Si preferiu dibuixar, dibuixeu: a vegades un dibuix diu coses que una foto no pot.
També podeu fer un collage per trobar la vostra mirada i realitat. Investigueu materials!

4 ESCRIVIU EL DARRERE

Escriviu el text com si fora una postal de veritat, a algú real o inventat, però contant el que la imatge amaga. Comenceu amb una salutació i acabeu amb un comiat, com fa la dona de la neteja. Curteta de unes quatre o cinc línies, que en una postal cada paraula conta.

5 MUNTEU L'EXPOSICIÓ!

Poseu un títol comú, una cartel·la que explique la idea a qui entre sense saber res, i pengeu-les totes a la mateixa altura perquè es puguen llegir per les dues cares. I busqueu-li un lloc: el vestíbul, la biblioteca o, millor encara, un espai del barri , pot ser un casal, una llibreria, el mercat... Com més isca de l'aula, més fort sona i arribará a més gent del barri.

6 LLEGIU-LA EN VEU ALTA

No la deixeu morir penjada a la paret. Feu una lectura: cada equip llig la seua postal davant dels altres. I si heu entrevistat algú, convideu-lo: tancar el cercle amb qui us va obrir la porta és el més bonic de tot.

POSTALS POSTALS

I RECORDEU

(01)

No entrevisteu ni fotografieu ningú sense demanar-li permís abans.

(02)

No fotografieu cares de persones que es puguen reconéixer sense que hi estiguen d'acord.

(03)

Amb el tema de l'habitatge, documenteu el senyal (un cartell, un portal), mai la vida de ningú ni les seues coses privades.

(03)

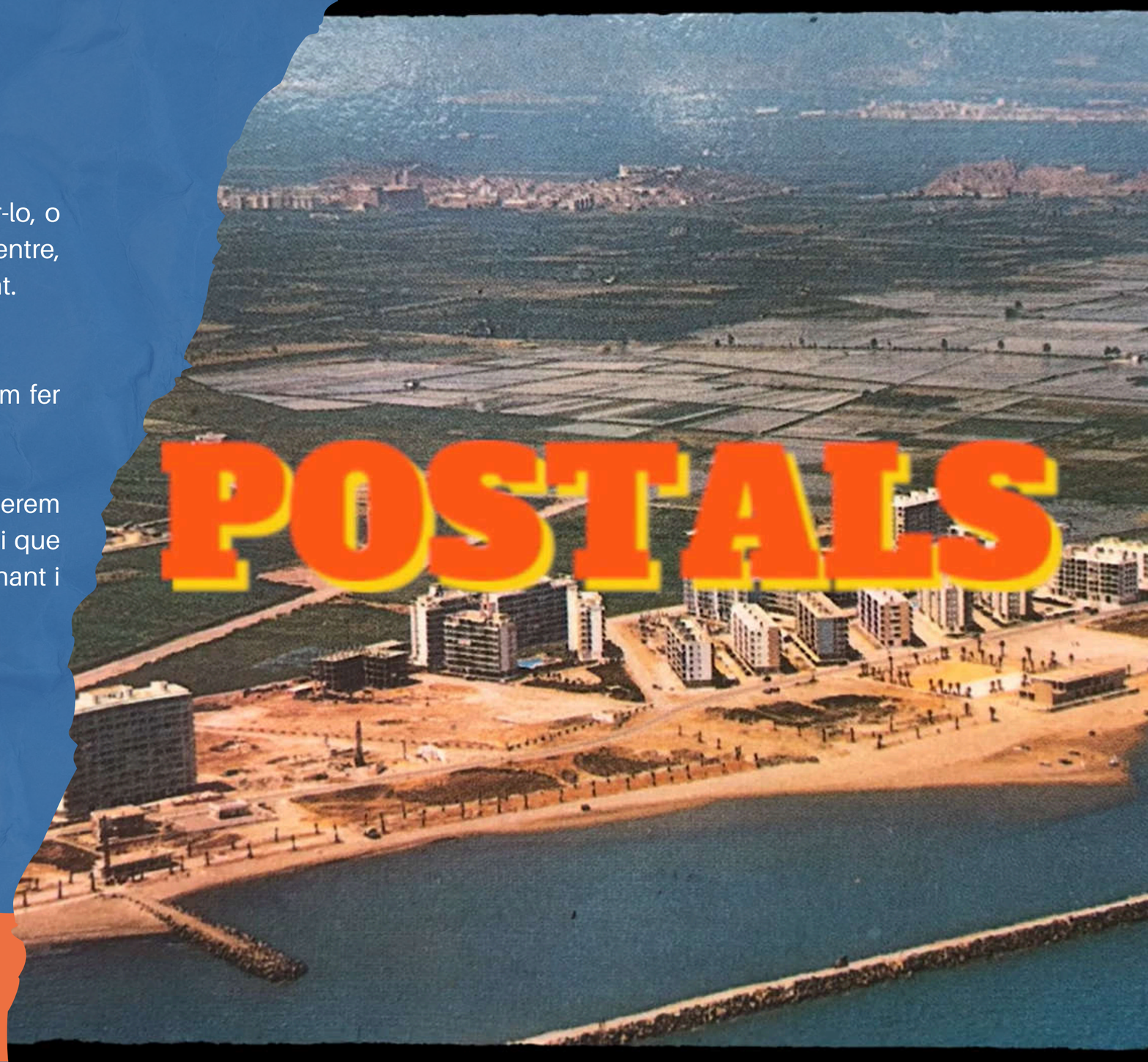
Aneu acompanyades i amb respecte. No jutgeu.

A MÉS A MÉS...

Si teniu algun projecte al cap i no sabeu com encaminar-lo, o vos agradaria incorporar les arts escèniques al vostre centre, des de L'Horta Teatre vos oferim el nostre acompanyament.

No dubteu a escriure'ns a mediacio@lhortateatre.com.
Estarem encantades d'escoltar-vos i de pensar juntes com fer créixer el projecte.

Gràcies per compartir aquest viatge amb nosaltres. Esperem que haja obert espais de joc, imaginació i descobriment, i que aquest dossier vos servisca per a continuar creant, imaginant i reflexionant a l'aula.

L'HORTATEATRE

PREMI NACIONAL D'ARTS ESCÈNIQUES
PER A LA INFÀNCIA I LA JOVENTUT
2023